

Sygnatura akt III K 34/21

8.

10. WYROK

4.1. W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2021 r.

13. Sąd Okręgowy w Poznaniu III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Paweł Spaleniak

Sędzia: Joanna Rucińska

Ławnicy: Elżbieta Heleniak

Hanna Jakubowska

Janina Kukurenda

Protokolant: Marta Przybył

16. przy udziale Prokuratora: Prokuratury Rejonowej w Grodzisku Wielkopolskim Iwony Bartolik

18. po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 czerwca 2021 r., 14 października 2021 r. oraz 10 grudnia 2021 r. w Poznaniu

19. sprawy

20. Y. C. (Y. C.)

21. córki V. i A. z domu P., urodzonej (...) w S.

22. oskarżonej o to, że

W dniu 9 sierpnia 2020 roku w S. woj. (...) działając z zamiarem bezpośrednim, dokonała zabójstwa V. K., poprzez zadanie ciosu nożem i spowodowanie obrażeń klatki piersiowej w postaci rany klutej skutkującej masywnym krwawieniem prowadzącym do śmierci

tj. o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k.

24. *****

1. przyjmując, że oskarżona Y. C. zarzucanego jej czynu dopuściła się w warunkach obrony koniecznej opisanej w art. 25 § 1 k.k. odpierając bezpośredni i bezprawny zamach V. K., na podstawie wyżej powołanego przepisu uniewinnia oskarżoną od zarzucanego jej czynu;

2. Na podstawie § 17 ust. 2 pkt. 5 i § 20 i § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 roku poz. 18) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. J. kwotę 840 zł plus VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej z urzędu;

3. Na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa

Paweł Spaleniak Joanna Rucińska

Elżbieta Heleniak Hanna Jakubowska Janina Kukurenda

UZASADNIENIE			
<i>Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2021 r.</i>	Sygnatura akt	<i>III K 34/21</i>	
Jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku dotyczy tylko niektórych czynów lub niektórych oskarżonych, sąd może ograniczyć uzasadnienie do części wyroku objętych wnioskiem. Jeżeli wyrok został wydany w trybie art. 343, art. 343a lub art. 387 k.p.k. albo jeżeli wniosek o uzasadnienie wyroku obejmuje jedynie rozstrzygnięcie o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu, sąd może ograniczyć uzasadnienie do informacji zawartych w częściach 3–8 formularza.			
1. USTALENIE FAKTÓW			
1.1. Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Oskarżony	Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)	
	Y. C.	Czyn zarzucany - w dniu 9 sierpnia 2020	

		roku w S. woj. (...) działając z zamiarem bezpośrednim, dokonała zabójstwa V. K., poprzez zadanie ciosu nożem i spowodowanie obrażeń klatki piersiowej w postaci rany klutej skutkującej masywnym krwawieniem prowadzącym do śmierci	
		tj. o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k.	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za udowodnione	Dowód	Numer karty	
Obywatelka (...) Y. C. przyjechała do Polski w celach zarobkowych. Zatrudniła się ona w zakładzie przetwórstwa drobiu, w którym także pracowali – A. B., O.B. oraz V. K.. Wszyscy zamieszkiwali w hotelu pracowniczym przy ul. (...) w S.. Y. C. zamieszkiwała w tym samym hotelu w pokoju z matką i ojczymem I. D. od kilku dni przed zdarzeniem i nie знаła żadnego z zamieszkujących tą nieruchomość mężczyzn . Oskarżoną łączyły z I. D. stosunki koleżeńskie, odbywali też stosunki seksualne. W dniu zdarzenia oskarżona oraz I. D. oraz inne osoby spożywali alkohol. Gdy rano I. D. obudził się zauważył, iż bok niego śpi Y. C., pomimo, iż tego dnia miała iść do pracy razem z jego matka. Obudził ją i odprowadził	wyjaśnienia Y. C.	(k. 601-603, k 71-83 odpis k- 551-554)	

w kierunku jej miejsca zakwaterowania.

Rano matka zawiadomiła I. D., iż oskarżona nie wróciła do domu i nie poszła do pracy. I. D. udał się do domu przy ul. (...) i gdy nie zastał tam oskarżonej, poprosił zamieszkałych tam mężczyzn o pomoc w poszukiwaniach oskarżonej. Zgodził się pójść z nim jedynie V. K.. Szukając oskarżonej D. na prośbę K. kupił piwo i 100 g wódki, które V. K. wypił.

W tym czasie na ul. (...) wróciła oskarżona. Miała pretensję do A. B., że nie schował ugotowanej przez nią zupy do lodówki. Potem oskarżona poszła do swego pokoju. Po jakimś czasie na ul. (...) wrócili także s V. K. i I. D..

Oskarżona udała się do swojego pokoju, gdzie przebywał I. D., a V. K. poszedł się do kuchni, gdzie przebywali również odpoczywający po pracy A. B. i O. B.. Po chwili do kuchni także przysła Y. C..

Pomiędzy nią a V. K. doszło do kłótni. Pokrzywdzony krzyczał do oskarżonej „co ja mam cię szukać po całej Polsce” jednocześnie uderzył oskarżoną otwartą ręką w głowę. Oskarżona na skutek tego ciosu przewróciła się na podłogę. Oskarżona wstała i wówczas ponownie otrzymała cios otwartą

ręką w głowę, po którym osunęła się przyklekając na kolano, a zanim się podniosła otrzymała kolejne uderzenie w głowę, który to cios zadał jej ponownie V. K.. Również na skutek tego uderzenia oskarżona przewróciła się na podłogę. Żaden z obecnych mężczyzn nie reagował na uderzenia zadawane oskarżonej. Oskarżona czuła się oszołomiona. Podnosząc się z kolejnego upadu oparła się dłonią o stół i chwyciła odruchowo leżący na stole nóż kuchenny. Nożem tym oskarżona starając się odepchnąć napastnika zadała jemu cios.

Cios ten spowodował jedną ranę kłutą klatki piersiowej po stronie lewej, której kanał penetrował poprzez opłucną lewą i worek osierdziowy do okolicy części wstępującej aorty piersiowej, co skutkowało tamponadą serca, a w konsekwencji śmiercią pokrzywdzonego. Zgon V. K. był skutkiem ostrej niewydolności oddechowo – krążeniowej w związku z masywnym krwawieniem w przebiegu rany kłutej klatki piersiowej.

zeznania I. D.	(k-796, k-181-183)	

zeznania I. D.	(k-796, k-181-183),		
zeznania A. B.	(k-796, k-37-39)		
wyjaśnienia Y. C.	(k. 601-603, k 71-83 odpis k- 551-554)		
zeznania I. D.	(k-796, k-181-183)		
zeznania A. B.	(k-796, k-37-39),		
zeznania O. B.	k- 796, k-21-24		
Opinia biegłej z dziedziny medycyny sądowej S. P. wraz z protokołem oględzin zewnętrznych i sekcji zwłok	k-331-336		
I. D. poprosił sąsiada mieszkającego naprzeciwko – W. J. - o pomoc. W. J., gdy zobaczył że leżący w pomieszczeniu mężczyzna nie żyje wezwał pogotowie i policję. Jednocześnie zapytał się obecnych kto to zrobił, na co oskarżona odpowiedziała po rosyjsku, że to ona. Po przyjeździe policji i pogotowia oskarżona także nie zaprzeczała, iż sprawcą ugodzenia nożem denata była ona.	Zeznania W. J. Zeznania L. N. Zeznania A. K. Zeznania M. D. Zeznania Ł. S.	k-604, k-28-30 k-604, k-56-58 k-605, k-169-170 k-606 k-172-173	

<p>V. K. miał 185 cm wzrostu, był mocnej budowy ciała, stan odżywienia ponad prawidłowy</p> <p>W czasie zdarzenia pokrzywdzony był nietrzeźwy stwierdzono u niego stężenie 2,2 promila alkoholu etylowego we krwi i 29 w moczu.</p>	<p>Protokół zewnętrzných oględzin zwłok dokumentacja fotograficzna</p> <p>Sprawozdanie z analizy próbek krwi i moczu V. K. wykonane przez ZMS w P.</p>	<p>-723-724, k-175-176</p> <p>k-795, k-178-179</p> <p>k- 53</p> <p>k-128,</p> <p>k- 139-140</p> <p>k-188 -189</p> <p>k-20</p>	
<p>Y. C. ma 34 lata mierzy 160 cm wzrostu waga jej ciała wnosi 60 kg. W chwili zdarzenia oskarżona była nietrzeźwa- badanie wykazało 1,00 mg/l w wydychanym powietrzu, a po godzinie – 0,93mg/l.</p>	<p>Protokół badania stanu nietrzeźwości oskarżonej, protokół oględzin oskarżonej wraz z dokumentacją fotograficzną</p>	<p>k-43-45</p> <p>k-154</p>	
<p>Oskarżona nie była na terenie państw Unii Europejskiej karana.</p>	<p>Karta karna</p>	<p>k- 124</p>	
<p>1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Oskarżony</p>	<p>Czyn przypisany oskarżonemu (ewentualnie zarzucany, jeżeli czynu nie przypisano)</p>	
<p>1.2.1.</p>	<p>Y. C.</p>	<p>przestępstwo z art. 148 § 1 k.k.</p> <p>Czyn zarzucany - w dniu 9 sierpnia 2020 roku w S. woj. (...) działając z zamiarem bezpośrednim, dokonała zabójstwa V. K., poprzez zadanie ciosu nożem i spowodowanie obrażeń klatki piersiowej w postaci</p>	

		rany klutej skutkującej masywnym krwawieniem prowadzącym do śmierci tj. o przestępstwo z art. 148 § 1 k.k.	
Przy każdym czynie wskazać fakty uznane za nieudowodnione	Dowód	Numer karty	
Nie wykazano, iż oskarżona nie działała w warunkach obrony koniecznej określonej w art. 25 § 1 k.k. lub z przekroczeniem jej granic opisanym w § 2 wyżej powołanego przepisu.	Wyjaśnienia oskarżonej	(k. 601-603, k 71-83 odpis k- 551-554)	
zeznania I. D.	(k-796, k-181-183)		
zeznania A. B.	(k-796, k-37-39),		
zeznania O. B.	k- 796, k-21-24		
2. OCena DOWODÓW			
2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1.1.1.-1.2.1.	Wyjaśnienia oskarżonej (k. 601-603, k 71-83 odpis k- 551-554)	Sąd oceniając wyjaśnienia oskarżonej Y. C. dał wiarę jej wyjaśnieniom z postępowania przygotowawczego. Żadna ze stron postępowania nie kwestionowała treści wyjaśnień oskarżonej, co do przebiegu wypadków w dniu zdarzenia. Relacja	

oskarżonej jest całkowicie zgodna z zeznaniami naocznych świadków – A. B. i O. B., a także I. D., który, co prawda nie był obecny w pomieszczeniu w chwili, w której do niego doszło, lecz jego zeznania obejmują relacje osób uczestniczących w zdarzeniu oraz osobiste obserwacje, tego co działo się przed samym zajściem i tuż po nim. Relacja tych świadków jest zgodna z wyjaśnieniami oskarżonej. Potwierdzają oni w pełni, iż po powrocie oskarżonej i późniejszym pokrzywdzonego, to V. K. zaatakował oskarżoną rozpoczynając od słownych zarzutów, iż musiał on szukać oskarżonej po całym mieście. Wskazać przy tym należy, iż pokrzywdzony w żaden sposób nie był odpowiedzialny za zachowanie oskarżonej i nie odpowiadał w żaden sposób za jej stosunek do podjętej pracy – nie był jej służbowym przełożonym ani w inny sposób nie ponosił odpowiedzialności za jej zachowanie. Jak podkreślała oskarżona znała ona V. K. zaledwie od kilku dni – od czasu wprowadzenia się do budynku przy ul. (...).

Pokrzywdzony zaatakował oskarżoną zadając jej cios otwartą ręką w głowę, na skutek, którego oskarżona przewróciła się, a gdy podniosła się z podłogi otrzymała ona

od napastnika powtórny cios w głowę po którym ponownie upadła na podłogę. Taki przebieg wypadków potwierdzają zeznania świadków A. B. i O. B., którzy potwierdzają zadanie co najmniej dwóch uderzeń oskarżonej, po których upadała ona na podłogę. Różnica w relacji w zakresie ilości zadawanych oskarżonej uderzeń przez V. K. nie dyskwalifikuje odmiennych wyjaśnień oskarżonej, gdyż świadkowie sami w swych zeznaniach podkreślali, iż nie widzieli oni dokładnie całego przebiegu wypadków. Świadek B. na karcie 22 w zeznaniach stwierdził, iż widok zasłaniał jemu wiszący na poręczy ręcznik oraz że miał słuchawki na uszach, natomiast świadek B. wprost zeznał, iż nie widział dokładnie co się działo. Żaden z zaprezentowanych przez prokuratora dowodów nie podważył wiarygodności wyjaśnień oskarżonej.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonej składanym w toku procesu zarówno w postępowaniu przygotowawczym, jak i na rozprawie, ponieważ nie są one w istotny sposób sprzeczne ze sobą ani z zeznaniami świadków. przebiegu wypadków odbiega od relacji pierwotnej oskarżonej zaprezentowanej w postępowaniu

		<p>przygotowawczym, jak i relacji w/w świadków. Sąd dał wiary wyjaśnieniom oskarżonej, iż zadano jej co najmniej trzy ciosy, na tyle mocne, że po nich traciła równowagę i przewracała się na podłogę, a raz oparła się przyklekając na kolano.</p> <p>Sąd dał także wiary wszystkim świadkom, od których zeznania odebrano na rozprawie jak i tym, których zeznania ujawniono w toku procesu. Zeznania świadków I. D., A. B., O. B. przedstawiają zgodną relacje o zdarzeniu, nie są one ani sprzeczne wewnętrznie, ani z innymi dowodami, w tym wyjaśnieniami oskarżonej. Pochodzą one od osób obcych dla stron, nie zaangażowanych po żadnej ze stron i przez to obiektywnych.</p>
<p>Zeznania świadków I. D., A. B., O. B.</p>	<p>Sąd dał także wiary wszystkim świadkom, od których zeznania odebrano na rozprawie jak i tym, których zeznania ujawniono w toku procesu. Zeznania świadków I. D., A. B., O. B. przedstawiają zgodną relacje o zdarzeniu, nie są one ani sprzeczne wewnętrznie, ani z innymi dowodami, w tym wyjaśnieniami oskarżonej. Pochodzą one od osób obcych dla stron, nie zaangażowanych po żadnej ze stron i przez to obiektywnych.</p>	

<p>Zeznania świadków M. D., A. K. i Ł. S. oraz Ł. M. i L. N.</p>	<p>Sąd nie zakwestionował zeznań funkcjonariuszy policji składających w toku postępowania zeznania: M. D., A. K. i Ł. S.. Świadkowie ci zgodnie relacjonowali przebieg wypadków zaistniałych po ich przybyciu na miejsce zdarzenia oraz zachowanie osób będących na miejscu. Zeznania te są zgodne ze sobą i nie zawierają sprzeczności. Ta sama ocena dotyczy przybyłych na miejsce zdarzenia pracowników pogotowia ratunkowego.</p>	
<p>Zeznania świadka W. J.</p>	<p>Zeznania tego świadka także zasługują na wiarę. Relacja świadka dotyczy przybycia do niego do domu – a świadek mieszka naprzeciwko budynku zajmowanego przez pracowników zagranicznych- dwóch (...) proszących o pomoc. Świadek udał się z nimi na miejsce zdarzenia i opisał zastaną sytuację. Jego opis jest zgodny z relacjami innych świadków oraz wynikami oględzin miejsca zdarzenia i z dokumentacją fotograficzną.</p>	
<p><i>Dołączone do akt opinie biegłych.</i></p>	<p>Sąd nie zakwestionował sporządzonych w sprawie opinii, podobnie jak żadna ze stron. Opinie są wyczerpujące, logiczne, kompletne, nie zawierają sprzeczności i zostały</p>	

	sporządzone przez fachowe podmioty.		
Zgromadzone i ujawnione dokumenty	Sąd nie zakwestionował zgromadzonych w sprawie dokumentów, albowiem zostały sporządzone przez uprawnione podmioty w zakresie ich kompetencji.		
2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 1.1 albo 1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
1.1.1.-1.2.1.			
3. PODSTAWA PRAWNA WYROKU			
	Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Oskarżony	
#	3.1. Podstawa prawna skazania albo warunkowego umorzenia postępowania zgodna z zarzutem		
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.2. Podstawa prawna skazania albo		

	warunkowego umorzenia postępowania niezgodna z zarzutem		
Zwięźle o powodach przyjętej kwalifikacji prawnej			
#	3.3. Warunkowe umorzenie postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach warunkowego umorzenia postępowania			
#	3.4. Umorzenie postępowania		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach umorzenia postępowania			
#	3.5. Uniewinnienie		
Zwięźle wyjaśnienie podstawy prawnej oraz zwięźle o powodach uniewinnienia			
Rozdział III ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny zatytułowany jest „wyłączenie odpowiedzialności karnej”. Regulacja zawarta w tym rozdziale dotyczy czynów, które wprawdzie wypełniają znamiona czynu zabronionego, jednakże nie stanowią			

przestępstwa ze względu na zaistnienie okoliczności **wyłączających**

bezprawność czynu albo dlatego, że **nie można przypisać winy** jego sprawcy. Jak z tego wynika, wchodzi tutaj w grę dwa różne rodzaje okoliczności wyłączających odpowiedzialność, o różnym zasięgu skutków prawnych. Podczas gdy popełnienie czynu w warunkach wyłączenia bezprawności dezaktualizuje problem winy i skutków prawnych czynu, to zaistnienie okoliczności uchylającej winę bynajmniej nie oznacza zgodności z prawem popełnionego czynu. Dlatego też, w pewnych warunkach, wobec osób popełniających czyn zabroniony, którym nie można przypisać winy, stosuje się inne środki niemające charakteru karnego, w szczególności środki zabezpieczające wobec niepczytalnych sprawców takich czynów (art. 94 kk i 99 kk). Okoliczności wyłączające bezprawność czynów wypełniających znamiona czynu zabronionego noszą w języku prawniczym nazwę "kontratypów".

Wyłączenie bezprawności określonego typu czynu nie oznacza, że automatycznie przestaje on być społecznie szkodliwy (choć nie

podlega już badaniu w procesie karnym), tak jak brak społecznej szkodliwości konkretnego czynu nie "uchyla" jego bezprawności. Społeczna szkodliwość bowiem ma być niezależny, jest faktem społecznym. Społecznej szkodliwości ustawodawca nie "tworzy", ani "uchyla", lecz rozpoznaje i podejmuje stosowne decyzje kryminalizacyjne albo dekryminalizacyjne, co jednak dotyczy płaszczyzny ogólnej (in abstracto). In concreto czyn zabroniony przez ustawę może być pozbawiony społecznej szkodliwości albo stopień tej szkodliwości może być znikomy, co z mocy ustawy odbiera mu cechę przestępstwa (art. 1 § 2 kk). Nie oznacza to jednak legalizacji takiego czynu, który traktować trzeba jako formalnie bezprawny czyn nieprzestępny (zob. A. Marek, Obrona konieczna, s. 26–27). W wypadku znikomej społecznej szkodliwości czynu powoduje to określone konsekwencje prawne, np. orzekanie przepadku tytułem środka zabezpieczającego (art. 100 kk). W odróżnieniu od **sytuacji kontratypowej, która powoduje wydanie wyroku uniewinniającego**, stwierdzenie znikomej szkodliwości czynu prowadzi do umorzenia postępowania, także w

wypadku wyrokowania na rozprawie (zob. art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 414 § 1 k.p.k.).

Należy rozróżnić kontratypy ujęte w Kodeksie karnym (kodeksowe) oraz kontratypy pozakodeksowe, których podstawa normatywna wynika z przepisów innej ustawy lub ustaw. Do kontratypów kodeksowych należą: obrona konieczna (art. 25 § 1 kk), określony w art. 26 § 1 kk stan wyższej konieczności, ryzyko związane z eksperymentem (art. 27 § 1 kk, a także kontratypy szczególne: dozwolonej krytyki (art. 213 kk) i ostatecznej potrzeby wojskowej (art. 319 kk). Do kontratypów pozakodeksowych natomiast zalicza się: działanie w ramach uprawnień i obowiązków prawnych, zgodę dysponenta dobrem prawnym (pokrzywdzonego), zabiegi lecznicze, zalegalizowaną aborcję, karcenie nieletnich i ryzyko sportowe.

Pierwszym z zawartych we wskazanym rozdziale III Kodeksu karnego uregulowań i najbardziej podstawowym kontratypem, który najczęściej ma zastosowanie w praktyce wymiaru sprawiedliwości

jest instytucja obrony koniecznej opisana w treści art. 25 tejże ustawy. Zgodnie z § 1 powołanego przepisu nie popełnia przestępstwa, kto w obronie koniecznej odpiesa bezpośredni, bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro chronione prawem.

Prawo do obrony koniecznej przysluguje **każdemu**, kto odpiesa bezpośredni, bezprawny zamach na dobro chronione prawem (własne lub cudze) (por. Andrzej Marek, Komentarz do art. 25 Kodeksu karnego). Zatem Określona w art. 25 § 1 kk obrona konieczna jest okolicznością wyłączającą odpowiedzialność karną za czyn realizujący znamiona czynu zabronionego pod groźbą kary z powodu braku bezprawności popełnionego czynu. **Czyn popełniony w obronie koniecznej jest legalny.** Legalność zachowania w obronie koniecznej wynika z zachodzenia kolizji dóbr chronionych prawem (posiadających wartość społeczną), której nie da się uniknąć bez poświęcenia jednego z kolidujących dóbr (dobra napastnika). Poświęcenie tego właśnie dobra uzasadnione jest potrzebą ochrony dobra zagrożonego zamachem, a ponadto potrzebą ochrony zaatakowanego

bezprawnym zamachem porządku prawnego. Sąd Najwyższy orzekł w wyroku z 27 lipca 1973 r. (IV KR 153/73, OSNKW 1974, z. 1, poz. 5), że "instytucja obrony koniecznej ma na celu nie tylko ochronę dobra bezprawnie i bezpośrednio zaatakowanego, ale również kształtowanie zasady, że prawo nie powinno ustępować przed bezprawiem". W przypadku obrony koniecznej w kolizji pozostają więc zawsze z jednej strony dobro napastnika, a z drugiej strony dobro zagrożone zamachem i zaatakowany zamachem porządek prawny. Ten obraz kolizji dóbr przesądza o tym, że w przypadku obrony koniecznej (w odróżnieniu od stanu wyższej konieczności - art. 26 kk) samo dobro zagrożone zamachem może być wartości niższej od dobra napastnika (zob. wyrok SN z 4 lutego 1972 r., IV KR 337/71, OSNKW 1972, z. 5, poz. 83; wyrok SN z 14 maja 1984 r., II KR 93/84, OSNPG 1985, z. 5, poz. 63). Potrzeba ochrony porządku prawnego różni obronę konieczną od stanu wyższej konieczności. Celem obrony koniecznej, jako instytucji prawa karnego jest ochrona zaatakowanych dóbr przed grożącym im ze strony napastnika naruszeniem (por. Andrzej Zoll,

Komentarz do art. 25
Kodeksu karnego).

Prawo do obrony koniecznej jest prawem samoistnym, co oznacza, iż korzystanie z niego nie doznaje ograniczeń, w szczególności nie można odmawiać prawa do czynnej obrony wymaganiem, aby nie istniał inny sposób uniknięcia zamachu (zob. A. Marek, Obrona konieczna, s. 96–97; A. Wąsek (w:) O. Górniok i in., Komentarz, t. I, s. 327; M. Filar (w:) Komentarz, s. 81; L. Gardocki, Granice obrony koniecznej, PiP 1993, z. 7–8, s. 60). Samoistność obrony koniecznej potwierdzał SN w wielu orzeczeniach m.in. w wyroku z dnia 14 maja 1984 r. (II KR 93/84, OSNPG 1985, nr 5, poz. 63), w którym stwierdza, że "obrona konieczna jest instytucją samoistną", oraz w wyroku z dnia 9 kwietnia 2002 r. (V KKN 266/00, LEX nr 52941), w którym czytamy: "Pogląd o subsydiarności obrony koniecznej jest sprzeczny z samym brzmieniem art. 25 § 1 k.k. W świetle orzecznictwa SN osoba zaatakowana nie ma obowiązku ratowania się ucieczką ani ukrywania się przed napastnikiem, nie musi też ostrzegać go, że użyje niezbędnych środków,

jeżeli napastnik nie odstąpi od kontynuowania zamachu. Również możliwość zwrócenia się o pomoc do funkcjonariuszy ochrony porządku prawnego nie odbiera osobie zaatakowanej prawa do czynnego odparcia zamachu (zob. m.in. wyrok SN z dnia 4 lutego 1972 r., IV KR 337/71, OSNKW 1972, nr 5, poz. 83 i z dnia 30 września 1975 r., VI KRN 39/75, OSNKW 1976, nr 2, poz. 23; por. też wyrok SA w Krakowie z dnia 20 marca 1996 r., II AKa 34/96, Orz. Prok. i Pr. 1997, nr 1, poz. 15).

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, że do znamion obrony koniecznej należy:

- odpieranie zamachu, który musi być:
- bezpośredni
- bezprawny
- skierowany na jakiegokolwiek dobro chronione prawem.

Zamachem jest zachowanie się człowieka godzące w prawem chronione dobro. Jest to więc zachowanie stanowiące dla dobra prawnego niebezpieczeństwo jego zniszczenia lub umniejszenia jego przydatności w obrocie społecznym (zob. W. Wolter, Nauka..., s. 165).

"O niebezpieczeństwie zamachu decyduje cały szereg czynników, w tym dobro zaatakowane, siła i środki zamachu oraz sposób ich użycia, właściwości napastnika, czas i miejsce zamachu, wreszcie dynamicznie rozwijający się przebieg, który może potęgować lub zmniejszyć to niebezpieczeństwo"(wyrok SN z 6 września 1989 r., II KR 39/89, OSNPG 1990, z. 2-3, poz. 16). Zamachem może być tylko rzeczywiste godzenie w dobro chronione prawnie.

Zamach upoważniający do obrony koniecznej musi być zachowaniem się człowieka. Działania chroniące dobra prawne przed niebezpieczeństwem grożącym im ze strony sił przyrody lub zwierzęcia nie mogą być oceniane w ramach obrony koniecznej. Może w takim przypadku wchodzić w grę inny kontratyp, np. stan wyższej konieczności (art. 26 § 1).

Ustalenie, czy zachodzi zamach, nie jest uzależnione od stosunku psychicznego sprawcy ataku na dobro do jego zachowania. Zamachem będzie zarówno umyślne, jak i nieumyślne godzenie w dobro chronione prawem. Do przyjęcia zamachu nie jest również potrzebne ustalenie winy. Zamachem

może być zachowanie nieodpowiedzialnego karnie nieletniego lub osoby niepoczytalnej. Atakujący dobro prawnie chronione dopuszcza się zamachu uprawniającego do stosowania działań obronnych także wtedy, gdy działa pod wpływem błędu, np. w urojonej obronie koniecznej.

Przez **bezpośredniość** zamachu należy rozumieć natychmiastowe niebezpieczeństwo grożące dobru prawnemu. Musi się ono charakteryzować zdolnością do unicestwienia lub uszkodzenia tego dobra, które należy rozpatrywać w kategoriach obiektywnego prawdopodobieństwa (por. T. Hanausek, Uwagi o naturze niebezpieczeństwa jako zjawiska obiektywnego i dynamicznego, Warszawa 1959, s. 76 i n.). Na ten aspekt niebezpieczeństwa zamachu wielokrotnie kładło nacisk orzecznictwo SN. W okresie międzywojennym za początek bezpośredniego zamachu SN uznał m.in. "szybkie zbliżanie się osoby uzbrojonej w niebezpieczne narzędzie" oraz "podnoszenie płyty, jak i nachylenie się celem jej podniesienia, jeżeli sąd przyjąłby za uzasadnione, że spełniający tę czynność zamierzał (...) rzucić nią w oskarżonego" (zob. A.

Marek, Obrona konieczna, s. 59). W nowszym orzecznictwie podobnie ocenił SN "wtargnięcie na cudze pole osób uzbrojonych w widły i sprężynę przystosowaną do bicia" (wyrok z dnia 24 lipca 1997 r., III KKN 261/96, Orz. Prok. i Pr. 1998, nr 1, poz. 1). Zatem dla przyjęcia wystąpienia znamienia bezpośredniości nie jest konieczne, aby atak na dobro już się rozpoczął albo żeby nastąpiło uszkodzenie dobra. Zamach wtedy jest już bezpośredni, kiedy z zachowania napastnika w konkretnej sytuacji jednoznacznie można wywnioskować, że przystępuje on do ataku na określone dobro zindywidualizowane oraz że istnieje wysoki stopień prawdopodobieństwa natychmiastowego ataku na dobro (zob. wyrok SN z 11 grudnia 1978 r., II KR 266/78, OSNKW 1979, z. 6, poz. 65). Zamach jest bezpośredni tak długo, jak długo trwa stan niebezpieczeństwa dla dobra prawnego. Bezpośredniość zamachu jest znamieniem obiektywnym w tym sensie, że dla stwierdzenia wystąpienia tego znamienia miarodajna jest ocena niebezpieczeństwa dla dobra, dokonana przez wzorcową osobę, a więc taką, która miała prawidłowe rozeznanie sytuacji i okoliczności

działania dokonującego zamachu i która, przy ocenie sytuacji, wolna była od emocji wynikających ze strachu przed groźącym zamachem lub wzburzenia wywołanego zamachem.

Prawo do czynnej obrony przysługuje jedynie wobec zamachów

bezprawnych. Są nimi przede wszystkim zamachy przestępne, ale nie tylko, gdyż można odpiąć bezprawny zamach ze strony osoby nieletniej, niepoczytalnej lub działającej w usprawiedliwionym błędzie, mimo że sprawcy zamachu nie można przypisać winy. Dopuszczalna jest również obrona konieczna wobec działania w stanie wyższej konieczności uchylającej jedynie winę (art. 26 § 2 kk), gdy chodzi o przeciwdziałanie skutkom poświęcenia dobra większej wartości, a nawet równej wartości z dobrem ratowanym. Ustalenie bezprawności zamachu nie jest zależne od ponoszenia odpowiedzialności prawnej przez napastnika.

Kodeks w art. 25 § 1 kk nie wprowadza żadnych ograniczeń co do charakteru dobra, którego zaatakowanie uprawnia do obrony koniecznej. **Zamach może być skierowany na jakiegokolwiek dobro.** Wobec

powyższego nadające się do obrony przed bezprawnym zamachem mogą być zarówno dobra indywidualne, jak i zbiorowe (np. życie, zdrowie, wolność, mienie, cześć, prywatność życia rodzinnego, tajemnica korespondencji, a także tajemnica państwowa lub służbowa, dobre imię instytucji państwowej lub firmy) - zob. wyrok z 22 sierpnia 1996 r., IV KKN 48/96, OSP 1997, z. 10, poz. 187). Nie ma żadnego wpływu na prawo do stosowania obrony koniecznej to, czy zamach skierowany jest na dobro broniącego się czy też na dobro drugiej osoby. Pomoc konieczna nie wymaga w zasadzie uzyskania zgody osoby, której dobro zostało zaatakowane. Jest ona bowiem również obroną porządku prawnego. Zgoda taka będzie jednak wymagana w tych przypadkach, w których zamach jest skierowany na dobra, którymi zaatakowany ma prawo swobodnie dysponować (dobra o względnej wartości społecznej).

Zgodnie z art. 25 § 1 kk **działanie w obronie koniecznej ma polegać na odpieraniu zamachu**. Wyrażenie to należy interpretować w kontekście charakteru obrony koniecznej jako kontratypu, tzn.

okoliczności wyłączającej
bezpprawność czynu
realizującego znamiona
typu czynu zabronionego.
Odpieranie zamachu musi
więc być realizacją
znamion typu czynu
zabronionego. Słusznie
podkreśla A. Wąsek
(Problematyka..., s. 61),
że czyn popełniony w
ramach obrony koniecznej
może realizować znamiona
różnych typów czynów
zabronionych
charakteryzujących się
zarówno umyślnością, jak
i nieumyślnością, a także
kombinacją tych znamion
podmiotowych. Ponieważ
warunkiem koniecznym
realizacji znamion typu
czynu zabronionego jest
zaatakowanie dobra
prawnie chronionego,
odpieranie zamachu jest
atakem na dobro prawnie
chronione, a więc na życie,
zdrowie, cześć, mienie,
nietykalność cielesną
napastnika. Nie jest
też odpieraniem zamachu
uchylenie się przed
zamachem np. w
postaci ucieczki przed
napastnikiem lub
zasłanianie się przed
zadawanymi ciosami.

Odpieranie zamachu ma
być działaniem
skierowanym wyłącznie
przeciwko dobru
napastnika. Odpieranie
zamachu kosztem dobra
osoby trzeciej (np.
zniszczenie mienia osoby
trzeciej w celu odparcia
ciosu napastnika) nie
będzie działaniem w

obronie koniecznej w stosunku do tego zniszczonego dobra, lecz może zachodzić w tym przypadku stan wyższej konieczności (art. 26 § 1 lub 2 kk). W ramach ogólnej charakterystyki kontraktów stwierdzono, że każdy kontrakt charakteryzuje się elementami subiektywnymi określającymi stosunek psychiczny osoby działającej w kontrakcie do jej czynu. Podobnie jak ujemna społeczna wartość zachowania (bezprawie) zależy od elementów przedmiotowych i podmiotowych czynu, tak wyłączenie ujemnej wartości nie może być uzależnione tylko od elementów strony przedmiotowej. Przyjęte tu stanowisko w odniesieniu do obrony koniecznej oznacza, że znamieniem tego kontraktu jest oparty na świadomości znamion określających warunki podjęcia działań obronnych zamiar odparcia zamachu, a więc zamiar poświęcenia w tym celu dobra napastnika (zob. A. Zoll, Czynniki..., s. 112; A. Wąsek, Problematyka..., s. 61 i n.). Stanowisko wymagające do przyjęcia obrony koniecznej działania motywowanego odparciem zamachu zajął także SN w wyroku z 30 grudnia 1972 r. (Rw 1312/72, OSNKW 1973, z. 5, poz. 69)

przyjmując: "Niezbędnym elementem podmiotowym obrony koniecznej jest, aby akcja broniącego się wynikała ze świadomości, że odpiera on zamach i podyktowana była wolą obrony". Teza ta została powtórzona w wyroku z 19 lutego 1997 r. (IV KKN 292/96, OSNPK 1997, z. 7-8, poz. 1). Zob. także wyrok z 19 marca 1982 r., III KR 31/82, OSNPG 1982, z. 11, poz. 142; wyrok z 14 czerwca 1984 r., I KR 123/84, OSNPG 1985, z. 4, poz. 51). Uznanie, że znamieniem obrony koniecznej jest zamiar odparcia zamachu kosztem dobra napastnika nie wyklucza, że kontratypem obrony koniecznej objęte zostaną także takie wypadki, w których broniący się spowodował skutek, którego nie zamierzał osiągnąć, np. broniący się zamierza zranić napastnika, a powoduje jego śmierć. O tym, czy w takim wypadku zachodzić będzie obrona konieczna, decydować będzie, na zasadach ogólnych, wystąpienie pozostałych znamion obrony koniecznej, a w szczególności znamienia konieczności obrony (zob. wyrok SN z 12 lutego 1973 r., I KR 346/72, OSNKW 1973, z. 7-8, poz. 94; wyrok składu siedmiu sędziów SN z 11 lipca 1974 r., VI KRN 34/74, OSNKW 1974, z. 11, poz. 198 z aprobującą glosą A. Marka, PiP 1975,

z. 8-9, s. 217; wyrok SN z 21 listopada 1977 r., IV KR 220/77, OSNKW 1978, z. 2-3, poz. 20; wyrok SN z 11 lutego 1982 r., II KR 8/82, OSNKW 1982, z. 4-5, poz. 18. Zob. także J. Giezek, glosa do postanowienia SN z 3 stycznia 2002 r., IV KKN 635/97 s. 107).

Ustawa zapewnia prawo do **skutecznej obrony**, tj. takiego odparcia zamachu, które zapewni ochronę zaatakowanego dobra przed jego naruszeniem lub unicestwieniem. Dlatego też odpierającemu bezprawny zamach wolno jest użyć **wszelkich dostępnych środków, które są konieczne do jego odparcia, w tym broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, chociażby napastnik takim narzędziem się nie posługiwał**, jednakże swoją brutalnością i siłą stwarzał poważne zagrożenie dla osoby napadniętej (tak trafnie SN w wyroku z dnia 11 lipca 1974 r., VI KRN 34/74, OSNKW 1974, nr 11, poz. 198 z glosą A. Marka, PiP 1995, z. 8-9, s. 217). **Dotyczy to zwłaszcza odpierania zamachów na życie, zdrowie lub wolność jednostki, gdy przewaga jest po stronie napastnika lub napastników.** Słusznie zatem podkreśla

SA w Lublinie w wyroku z dnia 28 września 1999 r. (II AKa 101/99, Orz. Prok. i Pr. 2000, nr 3, poz. 22), iż **złapanie przez oskarżoną za nóż, który był jedynym przedmiotem mogącym powstrzymać napastnika, nie może być potraktowane jako użycie niewspółmiernego środka obrony.** Trafna jest teza wyroku SA w Krakowie z dnia 29 września 2005 r. (II AKa 169/05, KZS 2005, z. 11, poz. 24), według której **dopuszczalne jest użycie niebezpiecznego narzędzia nawet w sytuacji, gdy atakujący używa jedynie siły fizycznej, o ile napadnięty nie dysponuje innym skutecznym środkiem obrony.** Również fakt nielegalnego posiadania broni palnej nie odbiera prawa posłużenia się nią, jeżeli jest to konieczne dla odparcia niebezpiecznego zamachu (zob. postanowienie SN z dnia 17 czerwca 2003 r., II KK 42/03, OSN 2003, nr 1, poz. 1305). Jeżeli z przebiegu zamachu wynika niewątpliwy wniosek o powstaniu zagrożenia nie tylko dla mienia, lecz także życia lub zdrowia (np. nocne wdarcie się włamywaczy przez okno w celach rabunkowych i ich

agresywne zachowanie, a zwłaszcza groźby kierowane wobec osób), dopuszczalne jest stosowanie wszelkich środków dla odparcia zamachu, w tym niebezpiecznego narzędzia. Nie można bowiem zapominać o dynamicznym charakterze niebezpieczeństwa zamachu, którego przebieg może potęgować zagrożenie i rozszerzać jego zakres (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 3 kwietnia 1997 r., II AKa 81/97, Apelacja Warszawska 1997, nr 3, poz. 14). Niebezpieczeństwo zamachu należy oceniać w **czasie jego wystąpienia i w związku z jego przebiegiem, tzn. ex ante, a nie ex post. Nie wolno zatem sugerować się skutkami obrony nawet gdy są nimi śmierć lub ciężkie uszkodzenie ciała napastnika** (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 19 października 1999 r., II AKa 151/99, Orz. Prok. i Pr. 2000, nr 3, poz. 23). Jak słusznie zauważył SN w wyroku z dnia 31 października 1973 r. (II KR 139/73, OSNKW 1974, nr 4, poz. 61), **to napastnik musi sobie przypisać winę za szkody czy uszczerbek, jaki poniósł z rąk odpierającego bezprawny zamach.** W

przeciwieństwie do stanu wyższej konieczności (zob. art. 26 § 1 i 2 kk) w instytucji obrony koniecznej nie obowiązuje zasada proporcji dóbr: zagrożonego zamachem i naruszonego w wyniku jego wsparcia. Można w ramach obrony koniecznej poświęcić dobro napastnika o wyższej wartości niż dobro bronione przed zamachem. W bezprawnym zamachu tkwi bowiem zawsze dodatkowa ujemna wartość związana z naruszeniem przez napastnika porządku prawnego. Działający w obronie koniecznej występuje zawsze w obronie tego porządku. Ponownie podkreślić należy, że słusznie i w tym kontekście stwierdził SN w wyroku z 27 lipca 1973 r. (IV KR 153/73, OSNKW 1974, z. 1, poz. 5), że "instytucja obrony koniecznej ma na celu nie tylko ochronę dobra bezprawnie i bezpośrednio zaatakowanego, ale również ukształtowanie zasady, że prawo nie powinno ustępować przed bezprawiem". Warunkiem przyjęcia obrony koniecznej jest brak rażącej dysproporcji między wartością dobra zaatakowanego zamachem a wartością dobra napastnika, przeciwko któremu skierowane było działanie obronne. Powyższa teza znajduje

potwierdzenie w
postanowieniach
europejskiej Konwencji o
ochronie praw człowieka
i podstawowych wolności,
której art. 2 ust. 2
lit. a stanowi *expressis
verbis*, iż pozbawienie
życia (umyślne) jest
dopuszczalne jedynie "w
obronie jakiegokolwiek
osoby przed bezprawną
przemocą".

Fakt, iż oskarżona w
czasie zdarzenia była pod
wpływem alkoholu, nie
wyklucza, jej działania
w ramach świadomie
podjętej obrony
koniecznej. Sąd w
pełni akceptuje pogląd
wyrażony w wyroku
Sądu Apelacyjnego w
Gdańsku z dnia 20
kwietnia 2017 r. /LEX nr
2376974/ zgodnie z tezą
tego orzeczenia, iż „ani
silne podekscytowanie, ani
to że oskarżony był
pod wpływem alkoholu,
nie wyklucza działania
w obronie koniecznej.”.
Wskazać także należy, iż
pokrzywdzony w czasie
zdarzenia z dnia 9
sierpnia 2020 r. także był
nietrzeźwy.

W zakresie zarzucanego
oskarżonej zbrodni
zabójstwa.

Zgodnie z art. 148 § 1 kk
popelnia przestępstwo ten,
kto zabija człowieka.

Przedmiotem ochrony,
jako znamienia czynu
zabronionego wskazanego
w art. 148 § 1 kk jest

życie człowieka w aspekcie egzystencjonalnym (biologicznym). Z kontekstu, w jakim znajduje się art. 148 § 1 kk, wynika, że przedmiotem ochrony jest życie „narodzone”, tzn. w fazie od początku porodu, aż do śmierci. Ustalenie momentu śmierci następuje w oparciu o kryterium trwałego i nieodwracalnego ustania czynności mózgu (śmierć mózgu).

Ochrona życia, jako przedmiotu ochrony w znaczeniu art. 148 § 1 kk nie jest zależna od żadnych okoliczności. Nie ma życia człowieka, które wyjęte by było spod ochrony prawnej (Andrzej Zoll i inni, Kodeks Karny, Część szczególna, Komentarz, Wolters Kluwer business, Warszawa 2008r., str. 213). Życie każdego człowieka niezależnie od wieku, stanu zdrowia, reprezentowanego poziomu wiedzy, kultury, stanu rodzinnego i realnej społecznej przydatności, jest wartością naczelną i podlega jednakowej ochronie prawnej. Jest niedopuszczalne – ze względu na wymienione lub inne przesłanki dotyczące ofiary zbrodni zabójstwa – wartościowanie jej życia. (por. wyrok SN z 17.02.1989r., IV KR 15/89, OSNKW 1989, nr 5-6, poz. 42).

Opis typu czynu zabronionego zawarty w art. 148 § 1 kk jest wyjątkowo syntetyczny. Ustawodawca nie określa bliżej sposobu działania sprawcy, stwierdzając tylko, że sprawca ma zabijać człowieka. Znamiona strony przedmiotowej tego typu zabójstwa zrealizowane zostaną przez każde zachowanie stanowiące podstawę do obiektywnego przypisania skutku w postaci śmierci człowieka. Zatem zachowanie realizujące znamiona typu określonego w art. 148 § 1 kk polega na sprowadzeniu śmierci człowieka i to obojętnie, czy przez oddziaływanie fizyczne na organizm (zadawanie ciosów w ważne dla życia organy, oddziaływanie przez truciznę, uduszenie itp.) czy oddziaływanie psychiczne (np. sugerowanie nieuleczalnej choroby i doprowadzenie w ten sposób do samobójstwa albo skłonienie do unicestwienia własnego ciała, celem „przeniesienia się” na inną planetę).

Przedmiotem czynności wykonawczej jest człowiek, a więc istota posiadająca genotyp ludzki. Obecnie nie budzi wątpliwości, że każda istota żywa posiadająca genotyp ludzki jest

człowiekiem w rozumieniu art. 148 § 1 kk. Zniszczenie życia drugiego człowieka może być usprawiedliwione jedynie tym, że nastąpiło w ochronie innego lub innych, równie ważnych, chronionych prawnie dóbr.

Przestępstwo z art. 148 § 1 kk jest typowym przestępstwem materialnym. Dokonanie tego przestępstwa wymaga nastąpienia określonego w ustawie skutku, czyli śmierci człowieka. Śmierć ma być zmianą w świecie zewnętrznym, którą obiektywnie można przypisać zachowaniu określonej osoby. Skutek w postaci śmierci człowieka należy niewątpliwie przypisać sprawcy, który uruchomił związek przyczynowy prowadzący niewątpliwie do śmierci.

Artykuł 148 § 1 kk wymaga do realizacji znamion opisanego w nim czynu zabronionego, umyślności w postaci zamiaru bezpośredniego albo w postaci zamiaru wynikowego. Sprawca może podejmować zachowanie skierowane przeciwko drugiej osobie w celu jej zabicia ze świadomości konieczności pozbawienia życia drugiego człowieka jako środka do realizacji swojego celu lub jako następstwa ubocznego

(zamiar bezpośredni), albo z przewidywaniem możliwości spowodowania śmierci człowieka zamiast osiągnięcia celu zamierzonego lub obok realizacji celu zamierzonego i godzenie się na taki skutek swojego zachowania (zamiar ewentualny) (por. Andrzej Zoll i inni, Kodeks Karny, Część szczególna, Komentarz, Wolters Kluwer business, Warszawa 2008r., str. 214-223).

Przedmiotowym warunkiem odpowiedzialności za zabójstwo jest ustalenie związku przyczynowego między działaniem lub zaniechaniem a śmiercią człowieka. Należy przyjąć, że związek taki zachodzi, gdy skutek śmiertelny wynika bezpośrednio z czynu sprawcy, czemu nie stoi na przeszkodzie to, iż do przebiegu łańcucha przyczynowego włączyły się inne okoliczności mające wpływ na skutek, jeżeli zachowanie sprawcy było wystarczającą przyczyną powstania tego skutku.

W pierwszym rzędzie podnieść należy, że w dniu 9 sierpnia 2020 r. oskarżona Y. C. odpierała swoim działaniem bezpośredni i bezprawny zamach V. K. skierowany przeciwko jej zdrowiu, a być może nawet

życiu. Świadczą o tym następujące okoliczności.

Nie ma najmniejszych wątpliwości, że zamach kierowany przez wskazaną wyżej osobę wobec oskarżonej miał charakter bezpośredni. Wskazać trzeba, że oskarżona zaatakowana została niespodziewanie, bez jakiegokolwiek powodu, czy też ostrzeżenia ze strony V. K., a nadto pomimo tego że w pomieszczeniu gdzie doszło do zdarzenia znajdowało się dwóch mężczyzn, żaden z nich nie stanął w obronie oskarżonej ani nie interweniował w trakcie zajścia. Na początku zdarzenia V. K. słownie zaatakował oskarżoną, wypominając jej że musiał ją szukać, podczas, gdy faktycznie nie miał takiego obowiązku. Następnie bez jakiegokolwiek uprzedzenia uderzył oskarżoną w głowę otwartą ręką, lecz siła zadanego uderzenia była na tyle duża, że oskarżona przewróciła się na podłogę. Podkreślić należy, iż znaczna przewaga siły fizycznej występowała po stronie pokrzywdzonego, który był wysokim dobrze zbudowanym mężczyzną, podczas gdy oskarżona jest kobietą niezbyt wysoką i o przeciętnej wadze. Zamach w postaci zadawania ciosów ręką został powtórzony

przez pokrzywdzonego trzy razy, co wskazuje na jego determinację w osiągnięciu celu jakim było pobicie oskarżonej.

Mając powyższe argumenty na uwadze i oceniając je przez pryzmat przedstawionego powyżej stanu prawnego należy z całą pewnością wskazać, że zamach V. K. był bezpośredni. Zagrożenie zdrowia Y. C. istniało bowiem zarówno w chwili zadania pierwszego uderzenia, jak i następnych. Pokrzywdzony nie odstępował od swoich działań, pomimo, iż oskarżona po każdym uderzeniu przewracała się na podłogę i nie stanowiła żadnego zagrożenia dla atakującego mężczyzny.

Nie ulega wątpliwości, że zamach wskazanej osoby miał również charakter bezprawny. Oczywistym jest, że pozbawianie zdrowia lub życia lub usiłowanie pozbawienia człowieka tych przymiotów i dóbr mają charakter bezprawny. Wskazać trzeba, że V. K. uderzył w głowę oskarżoną i to kilkakrotnie, nie tylko bezprawnie, ale również bez żadnego powodu do takiego zachowania z jej strony.

Działanie w warunkach obrony koniecznej musi

być podjęte w celu odparcia ataku.

Dla Sądu, który w toku przeprowadzonego postępowania miał możliwość bezpośredniego zapoznania się z dowodami o charakterze osobowym, w tym w szczególności wyjaśnieniami oskarżonej (z uwagi na opuszczenie terytorium Polski przed naocznych świadków zdarzenia, Sąd poprzestał na ujawnieniu tych zeznań) oraz z zeznaniami świadków przybyłych na miejsce, którzy zeznawali o składanych im relacjach o przebiegu zdarzenia przez będących na miejscu zdarzenia mężczyzn, nie ulega wątpliwości, że Y. C. używając noża w trakcie zdarzenia uczyniła to w celu odparcia ataku pokrzywdzonego i zakończeniu ataku z jego strony. Nie podważa tego ustalenie, iż oskarżona przypadkowo złapała w rękę nóż opierając się w trakcie podnoszenia się przez nią z podłogi po trzecim uderzeniu. Obrona nie musi być działaniem wcześniej przemyślanym i zaplanowanym, decyzja o jej podjęciu może zapaść w sposób nagły i niezaplanowany. Oskarżona w swych wyjaśnieniach stwierdziła, iż łapiąc za nóż, zrobiła to bezwiednie, lecz również wyjaśniła, iż chciała

uderzyć pokrzywdzonego, odepchnąć go, aby zakończyć napaść z jego strony. Z powyższego wynika, iż działania oskarżonej podjęte zostały w celach obronnych, jako reakcja na atak ze strony pokrzywdzonego, a noża oskarżona chciała użyć w celu obrony swojego zdrowia.

Działanie w warunkach obrony koniecznej musi być realizacją znamion typu czynu zabronionego. Oskarżona wypełniła swoim zachowaniem znamiona z art. 148 § 1 kk.

Kolejnym warunkiem do przyjęcia obrony koniecznej jest ustalenie, że zachowanie oskarżonej musiało być skierowane tylko i wyłącznie przeciwko dobru napastnika. I w tym wypadku stwierdzić należy, że warunek został spełniony, albowiem czyn oskarżonej były skierowany tylko i wyłącznie przeciwko atakującemu ją V. K..

Sąd analizując niniejszą sprawę rozważał również, czy ewentualnie nie doszło do przekroczenia granic obrony koniecznej. W tym względzie oczywistym jest, że taka sytuacja nie miała miejsca. W pierwszej kolejności należy podnieść, że oskarżona poświęcała dobro o wartości tożsamej z dobrem zagrożonym,

albowiem życie napastnika ma z całą pewnością taką samą wartość jak życie, a także i zdrowie atakowanego, które w niniejszej sprawie było zagrożone. Oskarżona mogła się spodziewać eskalacji zamachu, zważywszy iż pokrzywdzony nie odstępował od atakowania jej, pomimo, iż nie podejmowała ona początkowo żadnej obrony, a zważywszy na znaczną różnicę siły pomiędzy uczestnikami zdarzenia, skutki uderzeń pokrzywdzonego mogły powodować znaczny uszczerbek na zdrowiu, nie wykluczając zagrożenia dla życia oskarżonej.

W tym miejscu Sąd też odwołuje się do orzeczeń i stanowiska doktryny przywołanych we wcześniejszej części uzasadnienia, a odnoszących się do współmierności o jakiej mowa i podziela poczynione tam uwagi, zwłaszcza w odniesieniu do użycia noża w trakcie podjętej obrony w całości.

Przyjęcie, że oskarżona działała w trakcie zarzucanego jej przez prokuratora czynu w warunkach obrony koniecznej opisanej w art. 25 § 1 kk skutkowało wydaniem wyroku uniewinniającego w niniejszej sprawie.

<p>4. KARY, Środki Karne, PRzepadek, Środki Kompensacyjne i środki związane z poddaniem sprawcy próbie</p>			
<p>Oskarżony</p>	<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>
<p>5. Inne ROZSTRZYGNĘCIA ZAwarte w WYROKU</p>			
<p>Oskarżony</p>	<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Punkt z wyroku odnoszący się do przypisanego czynu</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>
<p>6. inne zagadnienia</p>			
<p>W tym miejscu sąd może odnieść się do innych kwestii mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, a niewyjaśnionych w innych częściach uzasadnienia, w tym do wyjaśnienia, dlaczego nie zastosował określonej instytucji prawa karnego, zwłaszcza w przypadku wnioskowania orzeczenia takiej instytucji przez stronę</p>			
<p>7. KOsztY procesu</p>			
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>		

2 i 3	<p>Konsekwencją wydania wyroku uniewinniającego było obciążenie na podstawie art. 632 pkt 2 kpk kosztami postępowania Skarbu Państwa.</p> <p>O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej przez ustanowionego obrońcę Sąd orzekł na podstawie przepisów wskazanych w pkt. 2 wyroku.</p>	
7. Podpis		
Poznań, dnia 16 lutego 2022 roku sędzia Paweł Spaleniak sędzia Joanna Rucińska		